

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK
Ekonomiavdelningen
Joachim Köhler

Rapport Behovsprognos av bostäder för personer med funktionsnedsättning för perioden 2021-2040

Sammanfattning

Under år 2021 bodde 172 personer med funktionsnedsättning i en lägenhet genom Täby kommuns sociala omsorg. Behovsprognosen visar att drygt trettio fler bostäder behöver ordnas inom de kommande fem åren. Under prognosperioden 2021-2040 beräknas knappt femtio fler bostäder skapas för att täcka kommuninvånarnas behov. Lejonparten, cirka åtta av tio tillkommande bostäder, antas bli beviljade enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

<i>Prognos verkställda beslut</i>	2021	2026	2031	2036	2040
Boende enligt LSS	137	164	167	169	171
Boende enligt SoL	35	40	43	46	48
Totalt	172	204	210	215	219

Tabell 1. Prognostiserat behov av boendeplatser enligt LSS och SoL

Individuella behov som ligger flera år fram i tid är dock mycket svåra att förutse. Angivna siffror i denna rapport ska därför ses som uppskattningar och tolkas med stor försiktighet. Osäkerheten ökar med antal prognosår.

Behovsprognosen är en del av underlaget till kommunens lokalförsörjningsplanering. I planen för lokalförsörjning arbetar man löpande för att möta ovan beskrivna behov. Där planeras för kommunens beställning av lokaler, vilket inte behandlas i denna rapport. Prognosen ska även bidra till att förtydliga för olika aktörer vilka behov av boende som socialnämnden har för personer med funktionsnedsättning.

Inledning

Socialnämndens ansvar för människor med funktionsnedsättning beskrivs i 5 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL. Där stadgas att socialnämnden ska verka för att personer, som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring, får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra. Socialnämnden ska även medverka till att den enskilde får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd. Kommunen ska inrätta bostäder

med särskild service för dem som till följd av sådana svårigheter behöver ett sådant anpassat boende. Biståndet ska tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå (4 kap. 1 § SoL).

En boendeinsats kan också beviljas enligt lagen (1993:387) om stöd och service till funktionshindrade (LSS) om personen tillhör lagens personkrets och har ett behov av boende. Målet med insatserna är att den enskilde får möjlighet att leva som andra och ska genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor.

I socialnämndens ansvar ingår att på strukturell nivå delta i samhällsplaneringen genom att beskriva de behov som nämndens målgrupper förväntas ha. Behovsprognosen är en del av underlaget till kommunens lokalförsörjningsplanering. Ställningstagande kring hur dessa behov ska tillgodoses blir en del i den strategiska planeringen. Prognosen ska också bidra till att förtydliga för olika aktörer vilka behov av boende som socialnämnden har för personer med funktionsnedsättning.

Om behovsprognosen

Prognosen visar på Täby kommuns behov av bostäder inom ramen för socialnämndens verksamhet för personer med funktionsnedsättning.

Behovsprognosen byggs upp i två steg. Det första steget utgörs av den behovsbild som är känd av verksamheten idag. Det kan handla om kontakter med föräldrar vars barn i många fall redan erhåller andra insatser och som i framtiden sannolikt kommer att ha behov av bostad. Behovet kan även innefatta personer som idag är placerade utanför kommunen men som bör erbjudas bostad inom Täby. Möjligheten att flytta tillbaka till kommunen ska finnas och föras upp till dialog, även om den enskilde i de många fall väljer att ha kvar sitt boende. Därför återfinns även dessa bostäder i prognosen. Uppskattade behov är sålunda ytterst individuella och kan följaktligen komma att skjutas i tid beroende på individens aktuella situation.

Prognosens andra steg utgörs av behov som följd av befolkningsökningen i Täby. Den senaste befolkningsprognosen visar att kommunens invånare väntas öka från dagens 73 800 till nära 99 000 personer år 2040. Genom att beräkna trendvärden från de fem senaste årens verkställda beslut, möjliggörs antaganden om framtida konsumtionstal.

Det faktiska behovet av bostäder inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning är dock ytterst beroende på individens aktuella situation. Processen inför en eventuell flytt från till exempel föräldrahemmet till en gruppbostad kan pågå under flera år. På grund av bostadens lokalitet eller utformning, individens behov av förberedelser eller annat, kan ansökan skjutas på framtiden eller till och med återkallas av den enskilde eller anhörig. Personer med funktionsvariationer kan även tillkomma från andra kommuner exempelvis genom förhandsbesked. För att beviljas

ett boende skall bedömning göras av behovet vid ansökningstillfället och därför finns en naturlig felmarginal i långsiktiga prognoser av detta slag.

Lokalbehov som beskrivs i kommunens prognoser förs systematiskt in i Täbys lokalförsörjningsplan för löpande uppdatering och åtgärder.

Behov av bostäder enligt LSS

Boendeinsatser enligt LSS innefattar boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar, bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna.

Bostad med särskild service för barn och ungdomar (9 § 8) riktar sig till barn med behov av speciellt stöd.¹ I denna boendeform finns personal dygnet runt. Idag köper Täby kommun platser på barnboende enligt 9§8 LSS. Några av dessa barn och ungdomar kommer efter avslutad skolgång vara i behov av boende enligt 9§9 LSS.

Boendealternativ för bostad med särskild service för vuxna (9 § 9) är gruppboende och servicebostad. En gruppboende är en bostad med gemensamma utrymmen där service och omvårdnad kan ges dygnet runt. I ett gruppboende bör i regel tre till fem personer bo, undantagsvis sex boende². Gruppboende är avsedd för personer med ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig.

För närvarande finns personer som genom beslut av Täby kommun är bosatta på gruppboende enligt LSS utanför Täby. Några av dem önskar även fortsättningsvis bo kvar men ambitionen är att de som vill ska kunna flytta till boende inom kommunen. Ytterligare en grupp invånare har valt att inte flytta innan ett ledigt boende i Täby kan erbjudas. Dessutom bidrar befolkningsökningen till ett ökat behov av gruppboende. I takt med att nya bostäder färdigställs i närtid kommer fler individer få sina beslut verkställda, vilket återspeglas i prognosen. Allt sammantaget beräknas ytterligare 23 invånare erhålla boende i gruppboende inom de kommande fem åren.

En servicebostad är en bostad med god tillgänglighet där service och omvårdnad kan ges dygnet runt av personal i den omfattning den enskilde behöver. Servicebostad kan vara en lämplig mellanform av bostad mellan ett helt självständigt boende i egen lägenhet och en lägenhet i en gruppboende.

¹ Se socialnämndens riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS.

² Se Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd SOSFS 2002:9 (S).

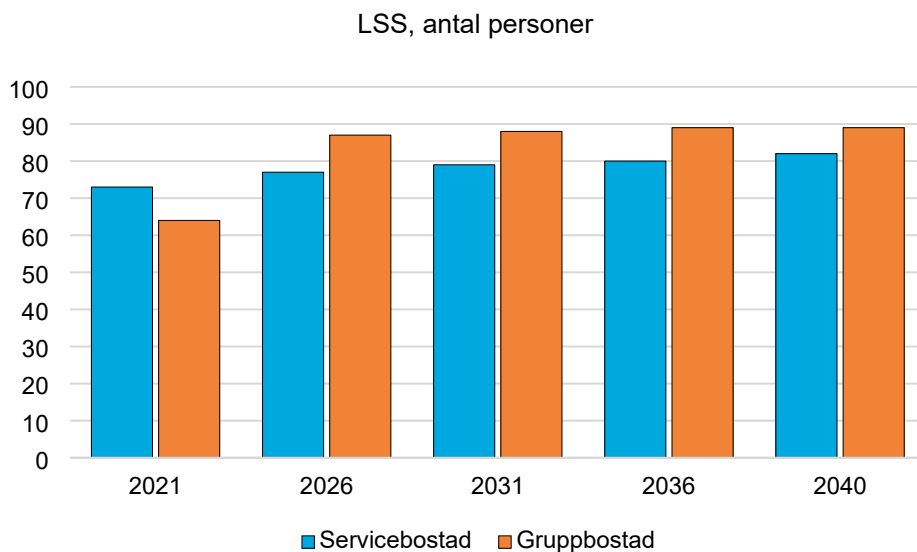

Diagram 1. Prognosticerat antal invånare med behov av boendeplatser inom LSS.

I september 2020 startade kommunen ett nytt serviceboende med elva platser i Täby under egen regi. Det finns fastlagda planer för ytterligare boende. En del av de personer som har ett boende utanför Täby bör därmed kunna flytta till boende inom kommunen.

Efterfrågan och en växande befolkning gör att fler än dagens 73 invånare förväntas vara i behov av en servicebostad framöver. Inom en femårsperiod behövs uppskattningsvis fyra ytterligare bostäder. Till och med år 2040 antas behovet uppgå till omkring 82 boenden.

Sammantaget behov inom LSS

Utöver nuvarande verksamhet, förväntas omkring 27 lägenheter skapas för att möta behoven inom LSS under den närmaste femårsperioden. Totalt väntas efterfrågan öka från dagens 137 till 171 platser fram till och med år 2040.

Utfall										
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Gruppbostad	64	73	82	87	87	87	87	87	87	88
Servicebostad	73	75	76	77	77	77	78	78	78	79

	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
Gruppbostad	88	88	88	88	88	89	89	89	89	89
Servicebostad	79	79	80	80	80	80	81	81	81	82

Tabell 2. Prognosticerat behov av platser inom LSS.

Bostäder enligt Socialtjänstlagen (SoL)

I Täby finns det ett antal olika boendeformer som är aktuella vid beviljande av boendeinsats enligt SoL. För personer med fysiska funktionsnedsättningar under 65 år köps idag platser på vård- och omsorgsboende samt demensboenden utanför kommunen.

För personer med psykiska funktionsnedsättningar finns boendalternativet bostad med särskilt stöd och service. Det är ett boende med egna lägenheter, gemensamhetsutrymmen och personal dygnet runt. Boendet riktar sig till personer med så stora svårigheter att klara vardagliga funktioner att stöd i självständigt boende inte är tillräckligt.

För personer med stora och komplexa vårdbehov eller i avvaktan på lämpligt boende i kommunen köps platser på HVB och Bostad med särskild service utanför Täby.

Träningslägenheter kan beviljas till personer med funktionsnedsättning som har ett visst stödbehov men utan dagligt behov av personalstöd. Syftet är att förbereda den boende inför ett mer självständigt liv. Boendet i träningslägenhet är begränsat i tid och efter maximalt fyra år behöver den boende gå vidare till en annan boendeform.

Sammantaget behov inom SoL

Omkring fyrtio invånare väntas behöva boende enligt SoL under de närmaste fem åren, vilket är fem personer fler än idag. Totalt under prognosperioden behöver kommunen generera 13 nya boenden inom ramen för SoL.

Utfall					
	2021	2026	2031	2036	2040
Bostad med särskild service	16	18	19	19	20
Träningslägenhet	11	12	12	14	14
Vård- och omsorgsboende	3	5	6	6	7
Vård- och omsorgsboende - gruppboende	5	5	6	7	7
Totalt	35	40	43	46	48

Tabell 3. Prognosticerat behov av platser inom SoL.